

מפתחות

חומש בראשית

- תלו. בראשית א, א. **פרשת בראשית - "בראשית ברא"**
ביאור מאמר רבותינו נשיאנו זי"ע: "כפי שמת"יצבים בשבת בראשית כך "מעצבים" את כל השנה כולה".
יסביר שכוונתם לתוכן הפנימי של המילים "בראשית ברא", שאינו רק אבן בוחן לאמונת יהודי בהש"ת, אלא גם אבן פינה לבניין חייו ואף אבן טובה המאירה דרכו בכל אשר יפנה.
- נח ו, ט. **"נח איש צדיק היה בדורותיו"**
פרש"י שם: "ויש שדורשים אותו לגנאי":
יפליא להוכיח שגם אלו הדורשים את נח לגנאי דברו למעשה בשבחו.
- נח ח, א. **"ויוכור אלוקים את נח"**
פרש"י שם: "זה השם מידת הדין ונהפכה למידת הרחמים על ידי תפילת הצדיקים ותפילתם של רשעים הופכת מידת הרחמים למידת הדין שנאמר (בפרשת בראשית) "ויאמר ה' (מידת הרחמים) אמוחה כו".
יקשה מדוע לא כתב רש"י חידושו בדבר הפיכת מידתו של הקב"ה במקום הראשון בו נאמרה - בפרשת בראשית ויוכיח שדווקא מפר' נח מוכרח הדבר. יגלה מי הם הצדיקים ומדוע היו חייבים להפוך את מידת הדין למידת הרחמים ולא התפללו בפשטות: "תתנהג עמנו במידת הרחמים".
- נח י, ח. **"וכוש ילד את נמרוד"**
סברת מחלוקתם של רב ושמואל (בערובין נג.) האם כוש הוא כינוי לשמו האמתי של נמרוד, או שנמרוד הוא כינוי לשמו האמתי של כוש. ביאורו לגמ' שם מביאור עומק שיטתם העקבית בשש מקומות במקרא.
- תנה. **"לזרעך אתן את הארץ הזאת"**
מדרש רבה שם: "בשעה שהיה אברהם מהלך...ראה אותם עמלים אמר הלואי לו יהא חלקי בארץ הזאת". יקשה: מדוע לא מילא הקב"ה בקשתו של אברהם לגור עם אנשי העמל יושבי הארץ.
יבאר שמעלת עמל התורה למעלה מעלה מכל עמל שבעולם.
- שלח. **"ויהי בימי אמרפל"**
ביאור מחלוקת רב ושמואל בגמ' בגילוי שיטתם בעוד חמש מקומות במקרא.
- רכז. **"אחר הדברים.. ותשא אשת אדוניו כו"**
פרש"י הראשון שם - "אחר הדיבורים"
מגלה שיטת רש"י ש"אחר הדברים" הוא אחר הדיבורים ומוכיח שיטתו מעוד ארבע מקומות במקרא.
- שמ. **"ויטע אשל בבאר שבע"**
פרש"י שם: "חד אמר כו' וחד אמר כו" מחלוקתם של רב ושמואל מתוך גילוי שיטתם האחת בשש מקומות במקרא..

רכח.	"אחר הדברים האלה והאלוקים ניסה את אברהם".	וירא כב, א, כ.
	ביאורו לפרש"י שם: ש"אחר הדברים" הוא "אחר הדיבורים" מתוך גילוי שיטתו זו בחמש מקומות בספר בראשית.	
תנג.	קח נא את בנך כו".	חיי שרה כג, ט.
	יבאר פרש"י שם: "עמוד לי בזה הניסיון שמא יאמרו הראשונות לא היה בהם ממש".	
	יגלה מהו המיוחד בניסיון העקידה מכל הניסיונות שנתנסה אאע"ה (אור כשדים וכו').	
	מדוע מזכירין אותו בכל בוקר ולא את שאר המסרים נפשם על קדוש ה' (כחנה ושבעת בניה למשל).	
	ויסביר ההבדל המהותי שבין מסירות הנפש אצל עמ"י לזו שמצינו לעתים אצל הגויים	
שלט.	"מערת המכפלה".	חיי שרה כד, א.
	יבאר פרש"י שם: "רב ושמואל חד אמר שני בתים זה לפניו מזה וחד אמר בית ועליה על גביו" תוך גילוי שיטתם האחת בשם מקומות במקרא.	
תלב.	"ואברהם זקן בא בימים".	תולדות כה, יט.
	יבאר מאמר הזוהר: שימיו של אברהם היו "יומין שלימין" אף שכן ג' הכיר את בוראו וק"ו לדעות שכן מ' היה או בן מ"ח היה.	
תקב.	"אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק".	ויצא כח, יא.
	יוסיף ביאור נוסף על אלו שנאמרו בטעם הכפילות.	
	יגלה שגם מי שמצד טבע נפשו עניינו גבורה ועבודתו מלמטה למעלה כיצחק, יכול וצריך להוליד בעצמו עבודת ה' מאהבה כאאע"ה שנקרא "אברהם אוהבי", וכן להיפך כי היא השלימות האמתית בעבודת ה'.	
תמא.	"ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו".	וישלח לב, ה.
	יבאר פרש"י שם: "עשאן כמין מרזב סביב לראשו שירא מפני חיות דעות". יקשה מה טעם ראה יעקב לשמור רק את ראשו והלא החיות הרעות מסוכנות גם לגופו.	
רכד.	"עם לבן גרתי כו".	וישלח לב, יא.
	יוכיח שפרש"י שם "עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי" אינו רק גימטריה אלא פשוטו של מקרא - כפי שהעיד רש"י על פירושו: "ואני לא באתי אלא לפרש פשוטו של מקרא".	
קמ.	"כי במקלי עברתי את הירדן הזה".	וישלח לג, טז.
	- תיווך שני הפירושים שברש"י האחד תוכנו תכלית העניות - שלא היה בידו אלא מקל ועתה היה לשני מחנות, והשני (פירוש המדרש) "נתן מקלו בירדן ונבקע הירדן" - תכלית העילוי.	

רכה.

"וישב ביום ההוא עשו... כו"

וישלח לז, א.

מניין לרש"י בפשוטו של מקרא שעשו חזר לבדו ו"הד' מאות איש
נשמשו מאצלו... כו"ו הלא גם על יעקב נאמר "ויעקב הלך לדרכו"
ומובן שלא הלך לבדו. ומניין לרש"י בפש"מ שנשמשו ממנו אחד אחד
דווקא, ולא כולם יחד.
מה מלמדנו רש"י בתוספת לביאורו "והיכן פרע להם הקב"ה (לד' מאות
איש) בימי דוד שנאמר "...כי אם ארבע מאות איש נער אשר רכבו על
הגמלים".

עו.

"ותצא דינה בת לאה"

וישב לז, כד.

ביאורו לפרש"י שם: "בת לאה ולא בת יעקב... על שם יציאתה נקראת
בת לאה שאף היא יצאנית היתה שנאמר ותצא לאה לקראתו".
היאך פרש"י יציאת לאה לגנות והלא אפילו ב"גנות בהמה טמאה לא
דיבר הכתוב" ובפרט שהוא עצמו כתב קודם (ל, יז). שיציאת לאה
לקראת יעקב היתה לשם שמים - "להרבות השבטים" ?

ל.

"והבור ריק אין בו מים".

וישב לט, ז.

שיחת יסוד (!) ללומדי התורה!

הובאה כשיחה הראשונה לכל השיחות שנסקרו בספר.
יביא דברי המדרש: "נתרוקן בורו של יעקב... אין בו דברי תורה
שנמשלו למים..."
יבאר שהשבטים טעו בדין תורה על כי חסרה בהם מידת שפלות הדעת
- מים שבתורה.
יביא יסמוך דבריו: נונס מתפילת "אלוקי נצור" ש"נפשי כעפר לכל
תהיה" הוא תנאי ל"פתח לבי בתורתך".
מהגמ' בערובין - "חיים הם למצאיהם" אל תקרי... אלא למוציאיהם
בפה" היינו לימוד בכח הביטול דווקא, שקוראה גם שאינו מבין, ומעוד
מקומות בהלכה בעניין "הרהור לאו כדיבור כו"
מתוך כך יקשר המאמר הסמוך לו בגמ' בעניין נר חנוכה, כי היוונים
גזרו רק על מצות שאין בהם טעם הגיוני וקיימם דורש ביטול. תלמוד
תורה, שבת, מילה כו.

רכה.

"אחר הדברים האלה ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף כו"

וישב לט, יא.

ביאור לפרש"י שם ע"פ פירושו לפסוק הקודם "ויהי יוסף יפה תואר
כו" - "כיון שראה עצמו מושל.. כו" אמר הקב"ה אביך מתאבל... כו"
מיד אני מגרה בך את הדב... כי רש"י לשיטתו ש"אחר הדברים" היינו
"אחר הדיבורים".

שלט.

"ויבוא הביתה לעשות מלאכתו".

וישב מ, א.

ביאור לפרש"י שם: "רב אמר מלאכתו ממש ושמואל אמר לעשות
צרכיו.. כו" ממש" שהביא מחלוקתם של רב ושמואל והוא לפי שיטתם
הכללית בשש מקומות במקרא.
הוספת רש"י כאן את שמותיהם המפורשים של בעלי המחלוקת (שלא
כבמקומות בהם הסתפק ואמר חז אמר כו' וחד אמר כו') מבארת עניין
נוסף והוא הכלל הידוע ש"הלכה כרב באיסורי וכשמואל בממונות"
שמתבטאת במחלוקתם ב"ויקם מלך חדש"

ויגש מו, כז.

"אחר הדברים האלה חטאו משקה...כו"

רכז.

יבאר שפירושו הראשון של רש"י "לפי שהרגילה אותה ארורה את הצדיק בפי כולם לדבר בו הביא להם סורחנם של אלו...כו" הוא העיקרי. כי לשיטתו של רש"י "אחר הדברים" הוא "אחר הדיבורים", יוכיח שיטתו זו מעוד ארבעה מקומות במקרא.

ויחי מט, א.

"כל הנפש לבית יעקב...שבעים"

קלח.

יבאר שאין כל מחלוקת בין שלושת הדעות מי השלים מניין השבעים נפש: הקב"ה, יעקב אבינו, או יוכבד שנולדה בין החומות. כי כל אחת מהדעות דברה בחלק אחד מהמטרה לשמה ירדו אבותינו מצרימה.

ויחי מט, כז.

"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים"

קנד.

יבאר מה תועלת ראה יעקב בגילוי הקץ לבניו ולאידך מדוע "נסתלקה ממנו שכנה".
יפליא לבאר איך אעפ"כ בדקות עכ"פ קיים הקב"ה את בקשתו של יעקב.

חומש שמות

ויחי מט, כז.

"בנימין זאב יטרוף בבוקר יאכל עד כו"

קי.

ידקדק ששינוי הלשון שבין התרגום אונקלוס (תרגומה של בבל) "יתבני מוקדשא" ובין תיב"ע - (תרגום א"י) "יתבני בית מוקדשא". הוא יסוד שיטותיהם של הבבלי והירושלמי האם "זריזין מקדימין" למצוות גובר על כך שלא יעשה בהידור, או שהידור המצווה גובר על העיכוב - "זריזין מקדימין למצות".

שמות ד, כ.

"ויקים מלך חדש על מצרים"

שלח.

ביאור לפרש"י שם: "רב אמר חדש ממש ושמואל אמר נתחדשו גזירותיו".

שהוא ע"פ שיטתם הכללית בשש מקוות במקרא.

יפליא לבאר שהזכיר כאן רש"י את שמותם המפורשים של רב ושמואל כי כאן הם מתאימים גם לשיטתם הידועה בש"ס "הלכה כרב באיסורי וכשמואל בדיני".

וארא ז, יט.

"וירכיבם על החמור"

רנו.

פרש"י שם: "על החמור" "חמור המיוחד הוא החמור שחבש א"א לעקידה... והוא שעתיד מלך המשיח להגלות עליו שנאמר עני ורכוב על החמור"

יבאר הקושיא הפשוטה היאך יכול חמור אחד לחיות אלפי שנים ויסביר שהוא משל לחומריות העולם שהחלה להזדכך במ"ת ותושלם בביאת המשיח שיהיה רכוב על כל חומריות העולם.

תמא.	מדוע קדמה מכת דם לכל המכות.	וארא
	<p>דם עניינו חמימות והיאור היה ע"ז של המצרים וממנו פרנסתם ולכן הוכה בראשונה.</p> <p>ילמד הוראה בעבודת ה' שאי אפשר ליהודי להיות חם גם לענייני קדושה וגם לענייני עוה"ז.</p> <p>חמימות לקדושה נושאת עמה בהכרח קרירות לעוה"ז. התנאי לחמימות בקדושה הוא קרירות לענייני עוה"ז.</p>	
ריב.	<p>"היו עונין על הן הן ועל לאו לאו"</p> <p>יפליא לבאר עומק סברת מחלוקתם ויוכיח שיטתם זו מעוד חמשה מקומות בש"ס.</p>	יתרו כ, טו.
ריג.	<p>"וכל העם רואים את הקולות"</p> <p>יבאר סברת מחלוקתם של ר"ע ורבי ישמעאל בפירוש הפסוק ויוכיח מעוד חמש מקומות בש"ס.כנ"ל.</p>	יתרו כ, טו.
קלד בהרחבה. תז. בקיצור	<p>"כי יגבש איש שור או שה וטבח... כו"</p> <p>פרש"י שם " אמר ריב"ז חס המקום על כבוד הבריות שה שנתבזה בו הגנב... משלם ארבע שור...חמש, אמר רבי מאיר בא וראה כמה גדול כוחה של מלאכה שור שביטלו...חמש שה ארבע".</p> <p>יקשה בשה"כ עשר קושיות בפרש"י שם ויפליא עד מאוד לתרצם באחת!</p>	משפטים כא, לז.
שלו.	<p>"...אם שכיר הוא בא בשכרו"</p> <p>יגלה סברת מחלוקתם של ר"י ור"מ אם שוכר כשומר חינם הוי או כשומר שכר.</p> <p>יוכיח שיטתם מעוד שלוש מקומות בש"ס ויבאר הצריכותות בכל אחת מהן.</p> <p>מתוך כך יתרץ הרש"י התמוה בב"מ פ, ב.</p>	משפטים כב, יד.
תכט.	<p>"אם כסף תלוה...לא תהיה לו כנושה"</p> <p>שמות רבה שם על הפסוק: "מגיד דבריו ליעקב כו"י" "מה שהוא מצוה לבניו הוא עושה"</p> <p>יחדש איך וכיצד "מקיים" הקב"ה הלכה זו עם ישראל.</p>	משפטים כב, כד.
ריג.	<p>"אלוקים לא תקלל"</p> <p>יבאר עומק סברת מחלוקתם של ר"י ור"ע בפירוש הפסוק ויוכיח שיטתם מעוד חמשה מקומות בש"ס.</p>	משפטים כב, כז.
קעו (בהרחבה). רכט. (בקיצור)	<p>ואתה תצוה... ויקחו.. שמן זית זך"</p> <p>פרש"י שם זך - בלי שמרים...כו"</p> <p>ידקדק שמכל מילה (!) ברש"י ניבטת שיטתו שה"זך" הוא השמן ולא הזית עצמו כשיטת הראב"ע.</p> <p>יגלה הנפק"מ להלכה בניהם</p>	תצווה כז, כ.

קצו (בהרחבה). רלה. (בקיצור).	<p>"ויקחו אליך שמן זית זך" . יפלא לאחד שיטתם של רש"י והראב"ע על פי יינה של תורה - פנימיות העניינים שאינם חולקים כלל.</p>	תצווה כז, כ.
שלה.	<p>"ושמן זית היז" פרש"י שם: "היז"ב לוגין ונחלקו בו חכמי ישראל ר"מ אומר בו שלו את העקרין אמר לו ר"י והלא לסוך את העקרין אינו סיפק אלא שראום במים שלא יבלעו את השמן .. ואח"כ הציף עליהם השמן.. כו'. יגלה שנחלקו ר"י ור"מ בעניין עקרוני שיש לו נפק"מ רבות ולכן קראם כאן רש"י "חכמי ישראל". יוכיח שיטתם מעוד שלוש מקומות בש"ס ויפלא לבאר הצריכותות בכל אחת מהמחלוקות.</p>	כי תשא ל, כד.
תמח.	<p>"מאמר השל"ה הידוע ששם הפרשה הוא תוכנה" (וישב רצז,א). יקשה ש"ויקהל" פירושו איסוף וקיבוץ, ו"פיקודי" עניינו מניין ופירוט כלי המשכן והיאך אפשר לחברן יחדיו. יפליא ללמוד מכאן הוראת יסוד לשואפים לעלות במעלות התורה: שכל הרוצה להיות "כלי חשוב" בפני עצמו חייב להכניס עצמו במשכן הכלל כי כלי המשכן כשהם בחוץ אין בהם קדושה.</p>	ויקהל - פיקודי.
קסא.	<p>הדרן למסכת מנחות. במשנה שם: "גאמר בעולת בהמה "אשה ריח ניחוח לה" ובעולת העוף אשה כו' ובמנחה אשה ריח ניחוח כו' לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכון לבו לשמים" ובגמ' שם מאי קרא אמר רב זירא "מתוקה שנת העובד" וכו'. יקשה עשר קושיות על המשנה והגמ' - ברייתא דרשב"ע ויתרצן באחת.</p>	ויקרא: ביאור יסודי בתוכן הקרבנות.
פת.	<p>"כל חלב לה" יביא מחלוקת רש"י והרמב"ם הידועה בפירוש המשנה הראשונה בכרכות: האם רק על ק"ש של ערבית גזרו עד חצות, או שגם על הקטר חלבים ואברים (דעת הרמב"ם). יקשה על הרמב"ם מהכלל הידוע שדברים שהתירה תורה בפירוש ("כל הלילה עד הבוקר) אין כח לחכמים לאסור. מיישוב הקושיא על הרמב"ם יוכיח הוראה גם לעומדים ברום גובה המדרגות בעבודת ה': שגם תענוג מסברה נפלאה ואמתית שחידשו בתורה אין ליהנות כי "כל חלב לה".</p>	ויקרא ג, טז.

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"

צ.

פרש"י שם: "אש שנאמר בה תמיד היא שמדליקין בה את הנרות שנאמר בה להעלות נר תמיד אף היא מעל המזבח החיצון תוקד".
 יקשה: מה עניין הדלקת המנורה אצל פסוקים העוסקים בארבע (או שלוש) מערכות המזבח וידחה תירוץ מפרשי רש"י.
 יבאר זאת עפ"י שיטת רש"י: שהמנורה דלקה רק בלילה מ"מ קרויה תמיד כפירושו: ש"כל לילה ולילה קרוי תמיד". (ושלא כדעת הרמב"ם שהדליקוה גם בבוקר).
 מהמנורה העומדת בהיכל, ילמד הוראה נפלאה ליושבי בית המדרש: רצונכם ל"האיר" עצמכם? צאו למזבח החיצון והאירו נשמתו של יהודי אחר "בחופץ".

מצורע יד, ב.

"זאת תהיה תורת המצורע ביום כו"

רכ"ח.

פרש"י שם: "מלמד שאין מטהרין אותו בלילה"
 ידחה הסבר מפרשי רש"י שלמד זאת מהמילה "ביום" שהרי לא ציטטה כלל בכותרת לפירושו.
 יפליא לבאר שדווקא מהמילים "זאת תהיה תורת" למד רש"י ש"אין מטהרין אותו בלילה".

אחרי טז, יח.

"ולקח מדם הפר ומדם השעיר".

שמה.

מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן ב"מערבין לקרנות" האם מערב שניהם יחד, או שמוה כ"א לחוד.
 יבאר שהמחלוקת תלויה בשיטתם הכללית: ר' יאשי ראה בכל דבר את גדר ה"ציבור" שבו ור' יונתן את גדר ה"יחיד" שבו.
 יוכיח שיטתם מעוד שבע מקומות בש"ס.

קדושים כ, ט.

"איש איש אשר יקלל אביו ואמו".

שמה.

ביאור מחלוקת ר' יאשי ורב יונתן בפ"י הפסוק עפ"י שיטתם הנ"ל.

אמור כג, יד.

"ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד...כו".

קלה.

פרש"י שם: נחלקו בו חכמי ישראל יש שלמדו מכאן שחדש נוהג בחוצה לארץ ויש שלמדו...כו" לאחר ירושה וישיבה...כו".
 יבאר שמחלוקתם היא רק איך לעורר בעם ישראל שבחול" הזיכרון דא"י.

אמור כג, טו.

"וספרתם לכם ממחרת השבת"

קלה.

רגל.

יביא ביאור הרוקח לקה"ר: "אימתי הן תמימות בזמן שאין ישוע ושכני" ביניהם".
 יקיש מחידושו של ה"לקח טוב" שאומרים לכתחילה ודיעבד גם במצות דאורייתא (דלא כהתוס') ויסיק שגם בספה"ע יש שנים שקיומה לכתחילה ויש שהיא בדיעבד.

בחוקותי כזו, כזו. **"ויוסף המישיתו עליו"**
מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן - חומש מלגו או מלכר.
יבאר שהמחלוקת תלויה בשיטתם הכללית: ר' יאשי ראה בכל דבר את
גדר ה"ציבור" שבו ור' יונתן את גדר ה"יחיד" שבו.
יוכיח שיטתם מעוד שבע מקומות בש"ס.

קעד.

במדבר

נשא ד, כב. **"זאת עבודת משפחות הגרשוני"**
השייכות דמניין בני גרשון ומררי לעבודה הרוחנית בזמנינו.

שלח יג, ג. **"כולם אנשים ראשי בני ישראל כו"**
פרש"י שם: "באותה שעה כשרים היו".
יקשה שאם כן למה התפלל משה על יהושע ויבאר שמרע"ה התפלל
שיהיה יהושע צדיק מסוג אחר.

שלח יג, לא. **"כי חזק הוא ממנו"**
יקשה מה חטאם של המרגלים, הרי נתבקשו: "וראיתם את העם
היושב.. כו".

שלח יד, יז. **"ועתה יגדל נא כח ה'"**
יבאר מאמר מאמר הזהר כאן: "זכאין אינון ישראל כו" - יבאר טעות
המרגלים שתכלית העבודה היא חיבור הקדושה גם בהתעסקות עם
העולם.

שלח טו, ג. **"מן הבקר ומן הצאן"**
מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן בביאור הפסוק. יבאר שמחלוקתם תלויה
בשיטתם הכללית: ר' יאשי ראה בכל דבר את גדר ה"ציבור" שבו, ור'
יונתן את גדר ה"יחיד" שבו.
יוכיח שיטתם מעוד שבע מקומות בש"ס.

שלח טו, לב. **"...וימצאו איש מקושש.."**
יביא תוס' ב"ב קי"ט שפירשו כוונתו לעילא ויפליא לבאר שהייתה
לעילא ולעילא...

פנחס כה, יג. **"והיתה לו ברית כהונת עולם.."**
איך יתכן שפנחס זכה למה שמשה ביקש (שירשו בני את כבודי) ולא
זכה.
הקשר בין פנחס לירמי ולימי בין המצרים.

מטות לא, טז. **"הן הנה היו בני ישראל למסור...כו"**
פרש"י שם "...אפילו אתם מכינסים כל המונות שבעולם...שמא מרובים
אתם מן המצרים שהיו שש מאות רכב בחור באו ואשיאכם עצה... כו"
ביאור הקל וחומר.

תלט.

משד.

פ.

תמט.

רלב.

מסעי לג, א. "מסעי בני אשר יצאו ממצרים"
יקשה שהרי כבר במסע הראשון יצאו. ויבאר שכל מסע הוא יציאה
נוספת עד "ירדן יריחו".

חומש דברים

דברים א, ה. "הואיל משה באר את התורה...כו".
פרש"י שם: "בשבעים לשון".
יקשה מדוע בתרגום השבעים של תלמי המלך נאמר ש "היה היום קשה
לישראל כיום שנעשה בו העגל".
יבאר גדר חדש ב"יום שנעשה בו העגל" ויסביר על פיו שני מקומות
נוספים בהם הובא ביטוי זה.

שופטים כא, ד. "נחל איתן".
יבאר שיטת רש"י והרמב"ם במטרת הורדת העגלה אל הנחל ויוכיח
שממנה נגזרת מחלוקתם בפירוש הפסוק.

שופטים כא, ד. "אשר לא יעבד בו ולא יזרע".
יבאר שמחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן בפירוש הפסוק נוגעת לשיטתם
: ר' יאשיה ראה בכל דבר את גדר ה"ציבור" שבו ור' יונתן את גדר
ה"יחיד" שבו.
יוכיח שיטתם מעוד שבע מקומות בש"ס.

תצא כב, ח. "כי תבנה בית חדש" -
קושיית המפרשים שחיוב עשיית מעקה אינו רק בבית חדש. יגלה
עניין נוסף שרצתה התורה להשמיע והוא הורה לחתן הבונה בית
בישראל.

כי תצא כב, כב - כה.
"ימתו גם שניהם .. ומת האיש אשר שכב עמה לבדו".
יבאר שמחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן בפירוש הפסוק נוגעת לשיטתם
: ר' יאשיה ראה בכל דבר את גדר ה"ציבור" שבו ור' יונתן את גדר
ה"יחיד" שבו.
יוכיח שיטתם מעוד שבע מקומות בש"ס.

האזינו לב, מח. "...בעצם היום הזה...עלה אל הר העברים כו".
פרש"י שם: בג' מקומות נאמר בעצם היום הזה. יבאר החילוק משאר
המקומות ויסביר היאך חשבו ישראל למנוע עלית משה להר נגד ציווי
ה'.

תהלים צב, יג. "צדיק כתמר יפרח כארוז כו" - יבאר ששני סוגי צדיקים הם: כארוז
וכתמר.

תלמוד בבלי

ברכות ב, ע"א. יישוב שיטת הרמב"ם בדין הקטר חלבים ואברים שגם עליו גזור
חכמים "עד חצות".

קמח.	סברות מחלוקת רב יוסף ורב נחמן אם קדמו מים למי רגלים לעניין ק"ש.	ב. ברכות כה, ב.
רג.	סברת מחלוקת ר"ג וחכמים האם לבדוק בנכנסים לבית המדרש, ולשיטתם בעוד שלושה מקומות בש"ס.	א. ברכות כה, א.
שמט.	"ואיזה היא תפילה קצרה" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	ב. ברכות כט, ב.
קב (בהרחבה). תט.	"חסידים הראשונים היו שוהים" - שינוי הגרסאות בין הבבלי לירושלמי.	ב. ברכות לב, ב.
שלו.	"ואכלת ושבעת וברכת" - ביאור מחלוקתם של רבי מאיר ורבי יהודה עפ"י שיטתם בכל הש"ס.	א. ברכות מה, א.
שנב.	"עמד במקומו וקיבל חייב .. לא בעינן מקום ארבעה" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	א. שבת ה, א.
רנא.	"יום ראשון מדליק שמונה" - ביאור שיטת ב"ש וב"ה האם אזלינן בתר בכח או בפועל.	ב. שבת כא, ב.
ל.	הקשר בין "הבור ריק אין בו מים" לחנוכה.	ב. שבת כא, ב.
קיט.	יישוב לשון המשנה "פוקקין ומוודין וקושרין בשבת" עם הכלל "זו ואצ"ל זו".	א. שבת קנז, א.
קצה.	"פוקקין ומוודין וקושרין בשבת" - עפ"י פנימיות העניינים.	א. שבת קנז, א.
רמט.	"נוח לו לאדם שלא נברא" - ביאור שיטת ב"ש וב"ה האם אזלינן בתר בכח או בפועל.	ב. עירובין יג, ב.
שלת.	"ויהי בימי אמרפל" - ביאור מחלוקתם של רב ושמואל עפ"י פשט ותוכן.	א. עירובין נג, א.
שנג.	"אפילו עמוק אלפיים ורוחב חמישים מבליעו" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	ב. עירובין נח, ב.
קפ.	"מי שהחשיך חוץ לתחום" - סברות מחלוקתם של ת"ק ור"ש, ויישוב הקושיא על רש"י שם.	א. עירובין קה, א. (נב, ב.)
קנד.	למה רצה יעקב אבינו לגלות את הקץ.	א. פסחים נו, א.
שמב.	האם פסח דוחה את השבת. מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד.	א. פסחים סו, א.
תצב.	"אי לאו ההיא יומא דקא גרים" - ביאור אמרתו של רב יוסף עפ"י שיטתו הכללית.	ב. פסחים סח, ב.
שסה.	"לא גלו ישראל אלא כדי שיתוספו עליהם גרים" - מה ההסבר בזה, ונפק"מ למחלוקת אחרת.	ב. פסחים פז, ב.
צא.	דעת רבי שפסח רגל בפני עצמו תואמת לאמרת הריי"ץ.	א. פסחים צג, א.

פסחים קטז, ב.	"עד היכן הוא אומר" - לשון הירושלמי מבאר המחלוקת בבבלי.	קיא. רנג (בהרחבה).
פסחים קכא, א.	גדר עיקר וטפל במצות ועניני הרשות, ושיטת ר"י ור"ע בששה מקומות בש"ס.	רי.
פסחים קכא, ב.	"אבי הבן מברך שתיים" - בפנימיות העניינים.	רנה.
ראש השנה ב, א.	"ראש השנה לאילנות" - ביאור שיטת ב"ש וב"ה האם אזלינן בתר בכח או בפועל.	רנב.
ראש השנה כ, א.	"משום ירקא ומשום מתיא" - ביאור העניין עפ"י דעת רבי מאיר.	שנט.
ראש השנה לג, ב.	סברת מחלוקת ר"ג וחכמים בתפילת ש"ץ או ציבור עיקר, ולשיטתם בעוד שלושה מקומות בש"ס.	רג.
יומא נז, ב.	"מערבין לקרנות" - מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד.	שמה.
יומא פו, ב.	"זדונות נהפכו לו כזכויות" - היכן מצינו דוגמתו בהלכה.	צב.
סוכה ז, ב.	"סוכה דירת קבע בעינן" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	שנה.
סוכה נב, ב.	"ארבעה הקב"ה מתחרט עליהם..כו" - בירושלמי "שלושה" טעם השינוי.	קז.
סוכה נד, ב.	"ואין בין ר"ה לר"ה אלא ארבעה ימים בלבד" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	שנט.
סוכה נו, ב. ביצה	שיטת רש"י והרמב"ם בקנס שקנסו את משפחת בילגא.	קכו.
תענית לא, א.	"לא היו ימים טובים לישראל..כו" - וטעם שינוי הגרסא מהירושלמי.	קו.
תענית לא, א.	"עתידת הקב"ה לעשות מחול לצדיקים" - שני צורות של אחדות.	שכד.
מגילה ז, א.	"שלחה להם אסתר לחכמים כו" - שינוי הגרסה מהירושלמי.	ק.
מגילה ז, ב.	"קם רבה שחטיה לר' זירא" - ביאור המעשה, ויישוב קושיית המהרש"א שם.	ריז. שכה (בהרחבה).
מגילה ח, ב.	"קשה .. כיום שנעשה בו העגל" - הקשר לתרגום הזקנים שגם שם נאמר הנ"ל.	לח.
מגילה יא, א.	"המולך מהודו ועד כוש" - ביאור מחלוקתם של רב ושמואל עפ"י פשט ותוכן.	שמ.
מגילה יב, א.	"שנהנו מסעודתו" - מה כ"כ חמור בזה עד כדי כך שנתחייבו כליה.	תמב.
מגילה טז, ב.	"לרוב אחיו ולא לכל אחיו מלמד שפרשו ממנו כו" - שיטת הפורשים והמצודים בהתאם לשינוי הגרסאות בבלי ובירושלמי.	קב (בהרחבה). תט.
מגילה לא, ב.	"אחרים אומרים ואם לא תשמעו ל"י" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	שסב.

מועד קטן

- חגיגה ד, א. "יצאו אלו שאינן ראויין לעלות" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא שסד. כאן אחרים.
- חגיגה יב, א. "שמים נבראו תחילה" - ביאור שיטת ב"ש וב"ה האם אזלינן בתר בכח או בפועל. רמח.
- יבמות מח, ב. "מפני מה גרים בזמן הזה מעוניין" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים. שסה.

כתובות

- נדרים כז, א. "בעבור תהיה יראתו על פניכם" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא שסז. כאן אחרים.
- נזיר כט, א. זמן חיוב המצוות בקטן שהגדיל. תל.
- נזיר סו, א-ב. סיום המסכת - גדר נזירות שמואל ושמשון. לג.
- סוטה יז, א. "בשכר שאמר אאע"ה ואנכי עפר ואפר זכו.. לאפר פרה אדומה ועפר סוטה" - הקשר ביניהם. לז.
- סוטה כד, ב. "דברה תורה כלשון בני אדם" - גדר מחלוקת ר"י ור"ע, ובעוד חמשה מקומות בש"ס. ריג.
- סוטה לד, ב. "י-ה יושיעך מעצת מרגלים" - אם ידע משה שהמרגלים יחטאו מדוע שלחם. תה.
- סוטה לו, ב. "ויבוא הביתה לעשות מלאכתו" - ביאור מחלוקתם של רב ושמואל עפ"י פשט ותוכן. שלט.
- סוטה לז, ב. "כללות ופרטות נאמרו בסיני" - גדר מחלוקת ר"י ור"ע, ובעוד חמשה מקומות בש"ס. ריב.
- סוטה מו, א. "מנין לאיתן שהוא ישן" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים. שסט.
- סוטה מו, ב. "אשר לא יעבד בו ולא יזרע" - מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד. משד.
- סוטה מח, ב. "משמתו חגי...נסתלקה רוח"ק" - שינוי הגרסה מהירושלמי מבטא הקד(בהרחבה). תי. הבדלי התקופות ביניהם.
- סוטה מט, ב. "לא תיתני ענוה דאיכא אנא" - היאך הכריז רב יוסף על עצמו שהוא עניו. קמו.
- גיטין כז, ב. "איזהו שלא לאלתר" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים. שעא.
- גיטין נז, ב. למה מזכירים בכל יום ניסיון העקידה ולא הניסיון דחנה ושבעת בניה. תנג.
- גיטין צ, א. ביאור מחלוקת ב"ש ב"ה ור"ע מתי מותר לגרש אשתו. קפח.
- גיטין בסופה ביאור שאלות יסודיות במסכת גיטין ובדיני הגט. קצא.
- קדושין י, א. גדול הבא על הקטנה. מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד. שמה.

קידושין כט, א.	שיטת הבבלי והירושלמי בדין חיוב הבן לפדות א"ע אם לא פדאו אביו.	ק"ב. תסד (בהרחבה).
קידושין פב, ב.	"רשב"א אומר מימי לא ראיתי צבי קיין כו" - וטעם שינוי הגרסא בירושלמי.	קח.
בבא קמא ב, א.	ישוב קושיות הרשב"א על רש"י והתוס' בפ"י על סדר האבות במשנה.	תעא.
בבא קמא ד, ב.	ישוב רש"י שהכניס ראשו במחלוקת רב ושמואל בפ"י המנסך.	תעו.
בבא קמא יא, א.	ביאור כל הסוגיא ד"אין שמין לא לגנב ולא לגזלן" עפ"י יסוד אחד.	תעה.
בבא קמא קב, א.	"כולה נזיקין חדא מסכתא" - ביאור שיטתו של רב יוסף, כפי שמתבטאת בכמה מקומות עפ"י יסוד המסכת.	תצ.
בבא קמא קיט, ב.	"מסתתי אבנים אין בהם משום גזל" - ביאור מחלוקת הברייתא והתוספתא שם.	קלו. תסז (בהרחבה).
בבא מציעא נד, א.	חומש מלגו או מלבר. מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד.	משד.
בבא מציעא פ, ב.	"שוכר כיצד משלם" - ביאור מחלוקתם של רבי מאיר ורבי יהודה עפ"י שיטתם בכל הש"ס.	שלו.
בבא מציעא פו, א.	ביאור המחלוקת בין הקב"ה למתיבתא דרקיעא.	שכא.
בבא מציעא קח, א.	שיטת הרמב"ם ורש"י ב"דינא דבר מצרא", ובשתי הלכות המסתעפות ממנו.	קכד.
בבא בתרא י, ב.	סברת מחלוקתם של ר"ג וחכמים בפירוש הפסוק "חסד לאומים חטאת".	רג.
בבא בתרא צו, ב.	"שמרים שיש בהם טעם יין" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	שעה.
בבא בתרא קז, א.	"שלשה שירדו לשום" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	שעז.
בבא בתרא קיט, ב.	ביאור עומק דברי התוס' שם (ד"ה אפילו) שהמקושש לשם שמים נתכוון.	פ.
סנהדרין טו, ב.	"עד כמה עושין עיר הנדחת" - מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד.	שמג.
סנהדרין לט, א.	אם "אלוקיכם כהן הוא" איך נטמא במיתת משה רבנו.	שכח.
סנהדרין סג, ב.	"אלמלא ויו שבעלוןך .. נתחייבו כליה" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	שעט.
סנהדרין סו, א.	"איש אשר יקלל אביו ואמו .. אביו שלא אמו וכו'" - מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, בגדר ציבור או יחיד.	שמג.

תסב.	בירור דין בכה"ג שצ"ל נשוי ביוה"כ, ע"י קישור תחילת המסכת לסיומה.	ב. סנהדרין פה,
פא.	"לא זכו עני ורכוב על החמור" נעלה יותר מ"ארו עם ענני שמיא".	א. סנהדרין צח,
תנה.	"אדם לעמל יולד" - עמל התורה הוא החידוש האמיתי.	ב. סנהדרין צט,
רמו.	מתי מדבר יש להם חלק לעולם הבא. ביאור מחלוקת ר"א ור"ע עפ"י הלכה.	ב. סנהדרין קי,
רמ.	ר"ע מצחק וחכמים בוכים מצד סברותיהם בהלכה.	א. מכות כד,
שפא.	"כל הטפל לשם .. ה"ז נמחק" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	ב. שבועות לה,
רג.	סברת מחלוקתם של חכמים ור"ג בטענו בחיטים והודה לו בשעורים האם חייב שבועה.	ב. שבועות לח,
שפב.	"מים שנתגלו" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	ב. עבודה זרה ל,
קמט.	ביאור המעשה במר יהודה ובאטי בר טובי אצל שבור מלכא - בליעת בישולי עכו"ם.	עבודה זרה עו, ב.
שפג.	"מנין שאם אין לו גדלהו משל אחיו" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	הוריות ח,
עח. קנב. שמה (בהרחבה).	עומק שיטת ר"מ בגללה רצה להעביר את רשב"ג, והשבח הטמון בקנס שקנסוהו להקרא "אחרים".	הוריות יג, ב.
שפה.	"במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	זבחים כט, א.
שפז.	"בטומאת הגוף הכתוב מדבר" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	זבחים מג, ב.
שצ.	"הבגד והשק והעור מכבסו" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	זבחים צד, א.
שצא.	"הקדים מולים לערלים כשר" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	מנחות טז, ב.
שצג.	"ידך לרבות את הגידם" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	מנחות לז, א.
משד.	"מן הבקר ומן הצאן" - מחלוקת ר' יאשיה ור' יונתן, ציבור או יחיד.	מנחות צ, ב.
קסא.	"אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד... כו" - מדוע לא הסתפקה הגמ' בראיה שהביאה על כך המשנה.	מנחות קי, א.
שצה.	"שכן עם טמאים טמא" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.	חולין סה, א.
לז.	"בשכר שאמר אע"ה ואנכי עפר ואפר זכו.. לאפר פרה אדומה ועפרו טוטה" - הקשר ביניהם.	חולין פח, ב.

חולין קיט, א. "קולית שיש עליה כזית בשר" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.

בכורות מט, ב. "הלכה כרב באיסורי וכשמואל בדיני" בא לידי ביטוי גם בתורה.

כריתות יא, א. "איזוהי שפחה כו" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים.

גדה סט, ב. סברות הלכתיות בשלושה דברי בורות ששאלו אנשי אלכסנדריא.

גדה עא, סע"א. "הרואה יום אחד עשר" - ביאור שיטת ב"ש וב"ה האם אזלינן בתר בכח או בפועל.

תירוץ של רוח הקדש!

הדרן על מסכת בכורות והוריות. (ביאור להערה 33 ובה עשרים וחמשה מראי מקומו בהם נקרא ר"מ בשם אחרים).

ביאור (בדרך אפשר) לתירוץ המופלא על הקושיא הידוע מדוע נקרא ר"מ בשם אחרים רק במיעוט מקומות בש"ס הגם שקנסוהו להקרא כך אחר שניסה להדיח את רשב"ג מהנשיאות עקב מעשה שהיה כמה דרות לפני שסיידר רבי את המשנה.

(אחר שדחק שם כמה תירוצים שנאמרו בעניין) ביאר: שר"מ היה עוקר הרים (סנהדרין כד.) ורשב"ג היה סיני וההבדל בניהם הוא איכות וכמות כי עוקר הרים שם את הדגש על האיכות שבלימוד התורה ואילו הסיני שם את הדגש על הכמות.

על פי זה תירץ: שרק במקומות בהם אמר ר"מ דין שסברתו היא שהאיכות מכריעה את הכמות שם קנסוהו להקרא אחרים כיון שבסברה זו ניסה להדיח את רשב"ג!

1. ברכות כט: "תנו רבנן המהלך בדרך..מתפלל תפלה קצרה" דעת ר"א, ר"י, ור' אלעזר בן צדוק לעומת דעת אחרים.

2. שבת ה, א. "עמד במקומו וקיבל חייב .. לא בעינן מקום ארבעה" - ביאור שיטת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים".

3. עירובין נח: "אפילו עמוק אלפיים ורוחב חמישים מבליעו" - ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים".

4. סוכה ז: "סוכה דירת קבע בעינן" - ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים".

5. סוכה נד: "אחרים אומרים: ואין בין ר"ה לר"ה אלא ארבעה ימים בלבד" - ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים".

6. מגילה לא: "...אחרים אומרים אם לא תשמעו לי...כו" - ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים".

7. חגיגה ד, א. "אחרים אומרים המקמץ והמצרף כו' פטורין מן הראיה..כל זכורך יצאו אלו שאינן ראויין לעלות עם כל זכורך". ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים".

8. יבמות מח: "מפני מה גרים בזמן הזה מעונין" ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים". שסה.
9. נדרים כ. "בעבור תהיה יראתו על פניכם" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שסז.
10. סוטה מו, ב. "מנין לאיתן שהוא ישן" - ביאור בדעת רבי מאיר שקרא כאן אחרים. שסט.
11. גיטין כז: "איזהו שלא לאלתר" - ביאור בדעת רבי מאיר שכאן אחרים. שעא.
12. ב"ב צו: "ת"ר אחד שכר תמרים...כו' אחרים אומרים שיש בהם טעם... כו"י" ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים". שעה.
13. ב"ב קז. "שלשה שירדו לשום" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים. שעז.
14. סנהדרין טו, א. "אלמלא וי"ו שבהעלוך .. נתחייבו רשעיהם של ישראל כליה" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שעט.
15. שבועות לה: "כל הטפל לשם .. ה"ז נמחק" - ביאור בדעת רבי מאיר שלכן נקרא כאן אחרים. שפא.
16. עבודה זרה עו, ב. "ת"ר: מים שנתגלו כו'...אחרים אומרים מקום שיש סיטרא אסור" ביאור סברת האיכות בגללה נקרא כאן "אחרים". שפב.
17. הוריות ח: "מנין שאם אין לו גדלהו משל אחיו" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שפג.
18. זבחים כט. "במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שפה.
19. זבחים מג: "בטומאת הגוף הכתוב מדבר" - ביאור בדעת רבי מאיר שכאן אחרים. שפז.
20. זבחים צד. "...אחרים הבגד והשק והעור כו'". ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שצ.
21. מנחות טז, ב. "הקדים מולים לערלים כשר" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שצא.
22. מנחות לו. "ידך לרבות את הגידם" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שצג.
23. חולין פח, ב. "אחרים אומרים שכן עם טמאים טמא" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שצה.
24. חולין קיט, א. "קולית שיש עליה כזית בשר" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שצו.
25. נדה סט, ב. "איזוהי שפחה כו"י" - ביאור בדעת רבי מאיר שנקרא כאן אחרים. שצח.

דין ודברים על הגאולה

ובו תבואר (בדרך אפשר) היחידות האחרונה של הרשל"צ הרה"ג רבי מרדכי אליהו זצוקלה"ה עם כ"ק אדמו"ר זיע"א שכל כולה לא היתה אלא דין תורה אורך ונוקב על גאולתן של ישראל - הרבי נשיא ישראל הדורש הגאולה והרב דיין בדין התורה. כשמוכיח הרבי לבסוף את צדקתו נשמעת גם מהרב צהלת מנצחים....
להלן שבעת הנושאים בדין ודברים שבין הרבי והרב ביחידות הנ"ל:

1. מעלת עשרה יהודים גם אם לא עוסקים בתורה. רסט.
 2. ישראל קדמו לתורה גם במעלה. רעה.
 3. הצורך בגוף בריא לקיום התומ"צ ולא להיפך. רעט.
 4. הדרגא הכי גבוהה שבהמה יכולה להגיע לא יותר מישראל. רפא.
 5. הפסיקה בעניין הגאולה "לא בשמים היא". רפג.
 6. פסיקת הרבנים פועלת טהרה בישראל. רפט.
 7. המלכת הקב"ה גם ע"י יהודי פשוט ולא ע"י חדו"ת. רצא.
 8. הכאה שאין בה שווה פרוטה - אסורה מדאורייתא. שז.
 9. גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה - בטלה מעצמה. רצט.
 10. הכפרה על ישראל עוד לפני ביהמ"ק - ע"י העסק בקרבנות. שה.
- פסק דין
צילום פסק הדין להבאת הגאולה אותו כתב הרשל"צ מרדכי אליהו זצוקלה"ה בשבתו בכ"ד של עשרים ושלושה דיינים כבדיני נפשות.
על פי עצת תלמידיו נטמן בתוך ידו בשעת ההלוויה.

משנה

- תורת מנחם
לשנת תשמ"ח
חלק ב' בסופו.
- הדרן על ששה סדרי משנה
כל ההדרים קדש וההדרן הזה קדש קדשים!
סיום על ששה סדרי משנה (נאמר ליום השלושים לרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא אשת כ"ק אדמו"ר זיע"א).
- ובו ישזור כפנינים בחוט השני את שיטתם האחת של ב"ש וב"ה לאורה הלכו בשבע מחלוקות בהלכה מקצה הש"ס ועד קצהו. יסביר בעמקות נפלאה הצריכות בין כל אחת מהשבע לכל ששת הגותרות!
יוכיח שמחלוקותיהם בהלכה הם פועל יוצא של השקפתם המיוחדת על מסרת הבריאה ותכלית בריאת האדם.
יתרץ מתוך כך שמונה שאלות במשנה האחרונה בששה סדרי משנה..
- המשנה בסוף
שביעית
- קב"ב
"כל המחזיר חוב בשביעית רוח חכמים נוחה הימנו"
יבאר ששלוש הבבות במשנה נסדרו בדרך "לא זו אלא אף זו" כי החידוש שב"רוח חכמים נוחה הימנו" הולך וגדל עד כי גדל מאוד...

תו.	<p>”שלושה כתרים הם...ויותר שם טוב עולה על גביהן”.</p> <p>יקשה היאך אמר רבי שמעון בר יוחאי שהוא הדוגמא למי שתורתו אומנתו סובר שכתר שם טוב עולה על כתר תורה. יחדש גדר חדש בכתר שם טוב שע”ג כתר תורה.</p>	<p>אבות פ”ד משנה י”ג.</p>
שסב.	<p>”להודיע כמה ארך אפים לפניו”</p> <p>יקשה הלא כבר נאמר בתורה: ”ה’ ארך אפים כו” ומה חידשה המשנה. יבאר חידוש המשנה</p> <p>הדרן ל בבא קמא</p> <p>הדרן ל בבא קמא</p> <p>הרעיון בו ביאר הרבי את הברייתא בסיום המסכת נתגלה כיסוד המסכת כולה! ודברי הרבי אותם אמר שוב ושוב ”הכל הולך אחר החתום” ושתוכן כל הספר מונח בסופו קבלו משנה תוקף בספרי דעתן עלך בבא קמא.</p> <p>להלן ציון המ”מ ליסוד, ולחמש הסוגיות שנתבארו על פיו.</p>	<p>אבות פ”ה מ”ד.</p> <p>לקו”ש ח’ י”ט</p> <p>שיחה ג’ לפר’ עקב.</p>
תסז	<p>”מסתתי אבנים אין בהם משום גזל” - ביאור מחלוקת הברייתא והתוספתא שם.</p>	<p>היסוד למסכת בבא קמא</p>
תעו.	<p>ישוב רש”י שהכניס ראשו במחלוקת רב ושמואל בפ”י המנסך עפ”י היסוד</p>	<p>בבא קמא ד, ב.</p>
תעה.	<p>ביאור כל הסוגיא ד”אין שמין לא לגנב ולא לגזלן” עפ”י היסוד .</p>	<p>בבא קמא יא, א.</p>
תצז.	<p>”כולה נזיקין חדא מסכתא” - ביאור שיטתו של רב יוסף, כפי שמתבטאת בכמה מקומות עפ”י יסוד המסכת.</p>	<p>בבא קמא קב, א.</p>

תלמוד ירושלמי

קב (בהרחבה). תט.	<p>”חסידים הראשונים היו שוהים” - שינוי הגרסאות בין הירושלמי לבבלי.</p>	<p>ברכות פ”ה, ה”א.</p>
קיא. רנג (בהרחבה).	<p>”עד היכן הוא אומר” - ביאור שיטת ב”ש ובי”ה האם אזלינן בתר בכח או בפועל.</p>	<p>פסחים פ”י, ה”ה.</p>
קז.	<p>”שלושה ברא הקב”ה ותהא שבראן” - בבבלי ”ארבעה”. טעם השינוי.</p>	<p>תענית פ”ג, ה”ד.</p>
קז.	<p>”לא היו ימים טובים לישראל.. כו” - טעם שינוי הגירסא מהבבלי.</p>	<p>תענית פ”ד, ה”ז.</p>
ק.	<p>”מרדכי ואסתר כתבו אגרת כו” - שינוי הגירסא מהבבלי.</p>	<p>מגילה פ”א, ה”ה.</p>

קד (בהרחבה). תי.	"משמתו חגי...נסתלקה רוח"ק" - שינוי הגירסא מהבבלי מבטא הבדלי התקופות בניהם.	סוטה פ"ט, הי"ג.
קיב. תסד (בהרחבה).	שיטת הירושלמי והבבלי בדין חיוב הבן לפדות א"ע אם לא פדאו אביו.	קידושין פ"א, ה"ז.
קח.	"רשב"א אומר .. ראית מימיך ארי סבל כו" - טעם שינוי הגירסא בבבלי.	קידושין פ"ד, הי"א.

ספר המצוות

מח.	ישוב הסתירה בין פיה"מ לספר הי"ד בעניין המילה, כיון שנצטווה אאע"ה או משום שכך נצטוונו בסיני.	מצוה רט"ו.
סח.	הטעם שסידר מצות נחלות אחרונה.	מצוה רמ"ח.

הי"ד החזקה

ריד.	שקו"ט מדוע לא מנה הרמב"ם מצות התשובה, ובירור שאר השיטות בזה.	מניין המצות.
נא.	הקדמת תש"ר לתש"י כסדר כל ספר אהבה.	תפילין פ"ג, ה"ג, ב-ד.
תל.	זמן חיוב המצוות בקטן שהגדיל.	ציצית פ"ג, ה"ט.
סה.	בירור שיטת הרמב"ם בגדר מבעיר, והביאור ע"פ פנימיות העניינים.	שבת פ"ב, ה"א.
נז. רי (בהרחבה).	הסתירה מהלי פסולי המקודשים, וישוב נפלא לקושיית הצל"ח שם.	חמץ ומצה פ"ח, ה"ז.
נג.	הטעם שאיחר הלי קדה"ח בתוכן ספר זמנים כולו.	קדוש החודש.
סג.	מאיזה דין סיכנו נפשם החשמונאים להילחם ביוונים, ומדוע סיכן יוסף א"ע בהליכתו לראות שלום אחיו בשכם.	מגילה וחנוכה פ"ג, ה"א.
סא.	שיטתו בגדר אמירת ההלל כבימי החכמים הראשונים.	מגילה וחנוכה פ"ג, הי"ב.

מט.	מצות כיסוי הדם - ההלכה האחרונה מבטאת את תוכן ספר קדושה כולו.	שחיטה פי"ד, הט"ז.
נב.	טעם הקדמת הלי' כלאים להלי' פאה היפך הסדר בתורה.	כלאים
מו.	בירור גדר שמירת המקדש והאם הוא חלק מהעבודות. יישוב קושיית הכס"מ.	בית הבחירה פ"ח, הלי' יא - יב.
נט.	שיעור פגימת אבן אחר שנבנתה במזבח.	בית הבחירה פ"א, הי"ד.
רלו.	"כל חלב להי" - בשעת ההכנה או רק בנתינה.	איסורי מזבח פ"ז, הי"א.
פח.	יישוב שיטת הרמב"ם בדין הקטר חלבים ואברים שגם עליו גזרו חכמים "עד חצות".	מעשה הקרבנות פ"ד, ה"ג.
נו. רי (בהרחבה).	הסתירה מהלי' חמץ ומצה, ויישוב נפלא לקושיית הצל"ח שם.	פסולי המוקדשין פ"ב, ה"ג.
סז.	הטעם הפנימי לצירוף הלכות אבידה לגזילה.	גזילה ואבידה.
תצג.	ביאור שיטתו שנוק וצער הם קנס עפ"י יסוד שעומד בבסיס מס' בבא קמא.	חובל ומזיק פ"ה, ה"ו.
שסט.	שיטתו בנחל איתן, וההסבר לכך.	רוצה פ"ט, ה"ב. עבדים
נו.	"אין פוסקין צדקה על היתומים", ומדוע מצות צדקה "אין לה קצבה".	נחלות פי"א, ה"י.

הגדה של פסח

קסז.	הסבר של כל "מגיד" ביסוד אחד.
תקג.	"אפילו כולנו חכמים" - איך ישנה הו"א שחכמים ונבונים יפטרו מסיפור יצי"מ.

המהדורה השלישית של הספר המביא לקט שיחות שנבחרו בקפידה מתוך יכולו התורני עצום של הרבימליובאוויטש זיע"א על ידי הרב מאיר אליטוב שליט"א על מנת לצייר קווים לדמותה של משנת הרבי ולהביא בפני הקוראים את מאפייני שיטת לימודו המיוחדת בכל תחומי התורה.

הובאה לדפוס בחסות מוקירי משנתו של הרבי בכל העולם ובחסות

הרה"ח ר' שמחה וזוג' מרת שרה פייגא שיח'

פרידמן

ביתר עילית - ישראל

מתוך תפילה ותקווה שהספר ישמש מקור השראה לשלוחים שבכל אתר ואתר להפצת תורה,

להנחלת אהבת תורה והבאת אהבת ישראל בקרב לומדי התורה בכל העולם.